

UOT: 94

**ENSİKLOPEDIYALARIN NƏSRƏ HAZIRLANMASI TARİXİ VƏ
REDAKTƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ****Elməddin Behbud****Bakı Dövlət Universiteti****Redaksiya-nəşriyyat işi kafedrasının dissertantı**

Xülasə: Məqalənin əsas məqsədi ensiklopediyaların nəşrə hazırlanması tarixi və redaktə xüsusiyyətlərini öyrənməkdir. Soraq-məlumat nəşrləri elm, texnika, mədəniyyət, ədəbiyyat, incəsənət və digər sahələrdə təsdiqini tapmış etmiş məlumatları yığcam və sistemli şəkildə özündə əks etdirir. Bu cür kitablardakı informasiyalar lakonikliyi, eyni zamana dolğunluğu və aydınlığı ilə diqqəti çəkir. Tətbiqi əhəmiyyəti: ali təhsil müəssisələrində mühazirə və məşğələlərdə istifadə oluna bilər. Tarixlə maraqlananlar üçün faydalı tədqiqatdır.

Açar sözlər: tarix, ensiklopediya, redaktə xüsusiyyətləri, siyasi-iqtisadi soraq kitabları

Ключевые слова: история, энциклопедия, особенности редактирования, политико-экономические справочники.

Keywords: history, encyclopedia, editing features, political-economic inquiry books

Giriş. Soraq-məlumat nəşrləri elm, texnika, mədəniyyət, ədəbiyyat, incəsənət və digər sahələrdə təsdiqini tapmış etmiş məlumatları yığcam və sistemli şəkildə özündə əks etdirir. Bu cür kitablardakı informasiyalar lakonikliyi, eyni zamana dolğunluğu və aydınlığı ilə diqqəti çəkir.

Soraq-məlumat nəşrləri inkişaf edərək nəşr növünə çevrilmişdir. Onların başlıca, əsas sosial funksiyası, başqa sözlə, təyinatı müxtəlif məlumatları ən əlverişli formada oxuculara, daha geniş mənada tələbatçılara çatdırmaqla şərtlənir. Başlıca olaraq ordan-burdan mütləq üçün nəzərdə tutulur. Lüğətlər, soraq kitabçaları, soraq vəsaitləri, ensiklopedik lüğətlər, ensiklopediyalar və s. soraq-məlumat nəşrlərinin əsas hissəsini təşkil edir [2, 19].

Məlumat ədəbiyyatına aid olan nəşrlər mövzunu detallı şəkildə və ardıcıl olaraq mütləq etməyə, öyrənməyə deyil, müvafiq sahə üzrə məlumatların asan tapılmasına xidmət edir.

Soraq-məlumat nəşrləri kitabları elmi və ya tətbiqi xarakter daşıyan, sıra ilə düzülmüş, axtarış üçün rahat, bütünlükdə oxucu nəzərə alınmaqla hazırlanmış nəşrlərdir. Bu əsərlər üçün faktların xüsusi seçimi, özünəməxsus dil və üslub, şərhlərin qısalığı vacib şərtlərdən biridir. Soraq nəşrlərinin tərtibinin əsas tələbi onun konsepsiyasının maksimum dərəcədə dəqiqliyi və dolğunluğudur [3, 135].

Soraq-məlumat ədəbiyyatının şərti də olsa müxtəlif növləri var. Onları təxminən aşağıdakı kimi qruplaşdırırlar:

- Ensiklopediyalar: a) ümumi (universal), b) (sahəvi) ensiklopediyalar;
- Lüğətlər: a) linqvistik; b) orfoqrafiya sözlükləri; c) danışq kitabları; e) terminoloji sözlüklər;
- Siyasi-iqtisadi soraq kitabları: a) siyasi; b) coğrafi; c) statistik; e) ümumi xarakterli digər soraq ədəbiyyatı;
- Müxtəlif xarakterli elmi-informasiya ədəbiyyatı (ədəbiyyat göstəriciləri, izahlı biblioqrafik toplular, müxtəlif sahələr üzrə soraq kitablar və s.).

Lakin yuxarıda qeyd etdiyimiz bölgülərə müxtəlif ixtisas sahələri, peşələr üzrə soraq kitabları istehsalat ədəbiyyatı sayıldığına görə daxil deyil. Ensiklopediya – hər hansı və ya bütün sahələrə dair məlumatlar qısa məqalə şəklində şərh olunmuş, əlifba və ya sistemlik

qaydada verilmiş nəşrdir. Ensiklopediyanın vəzifəsi nəzərdə tutulmuş həcmdə bütün sahələrə (universal) və ya konkret bir sahəyə (sahəvi) dair sistemləşdirilmiş məlumat verməkdir. Ensiklopediyaya qarşı qoyulan tələblərdən ən vacibi şərhin müxəttəsərliyi [3, 135].

Hazırda ensiklopediya kimi tanınan və elmi ədəbiyyatda ensiklopedik kitab tipinə aid edilən əsərlərin əksəriyyəti sahəvilik prinsipi ilə hazırlanmışdır. Bu əsərlər əvvəl bir, daha sonralar isə bir neçə elm sahəsinin məlumatlarını özündə cəmləşdirməklə tərtib edilmişdir. Hər elm sahəsi bu kitablarda ayrıca fəsil kimi, yəni müstəqil olaraq yerləşdirilmişdir. Ensiklopediyaların nəşrə hazırlanmasının məzmun əsas amillərdən biri kimi hesab olunur. Burada əsasən aşağıdakı qrupları bilmək vacib şərtlərdən biridir.

1) İnformasiyanın seçilməsi və onun vacibliyi; 2) Materialın sistemləşdirilməsi; 3) Məlumatın quruluşu və həcmi.

Ensiklopediyaların mövzusu, hansı elm sahələrini nə dərəcədə əks etdirməsi, hansı sahələrə üstünlük verilməsi, hansı elmin digərindən sonra verilməsi hər zaman mübahisəli olub və hazırlanan kitablar da məhz bu tərtibat göstəricilərinə görə bir-birindən fərqləndirilmişdir. Ensiklopediyaların ilk düzüm prinsipini müəyyənləşdirən amil də məhz bu amil olmuşdur. Ensiklopedik nəşrlərin çapa hazırlanmasında redaksiya-nəşriyyat prosesində nəzəri və praktiki məsələlərin arasında dialektik vəhdət, qarşılıqlı əlaqələr var. Ensiklopedik nəşrlərin redaksiya-nəşriyyat proseslərinin nəzəri məsələləri, ensiklopediyaların nəşr tarixinə və işin təcrübəsinə əsaslanır. Ensiklopedik nəşrlərin nəzəri obyekti ensiklopediyaların tipləri, sözlük və elmi məqalələrin strukturudur. İşin təcrübə xüsusiyyətində yaradıcılıq, mahirlik əlamətləri var. Mətnin strukturuna görə ensiklopediyalar əsasən aşağıdakı qruplara bölünür: Əlifba; Sistemli; Qarışıq; a) sistemli əlifba; b) əlifba sistemli; ensiklopediyalar aiddir.

Əlifba ensiklopediyalarının əsas struktur vahidi ensiklopedik məqalə lüğəti hesab olunur. Sərlövhə sözü məqalənin təsvir obyektini əks etdirir. Sərlövhə söz, söz birləşməsi, ifadə, termin, şəxs adı və s. əhatə edə bilər. Məqalədə mətnə bəhs olunan obyektin xarakteristikası verilir. Ensiklopediyada məqalələr bir-birini təkrar etməməlidir. Təkrarların qarşısını almaq üçün məntəxili istinadlar verilməlidir. Ensiklopediyalarda yerə qənaət etmək və nəşrdə mətn və illüstrasiya materiallarının bütün elementlərini vahid şəkllə salmaq üçün qısalma və şərti işarələrdən istifadə olunur. Bu işarələr qısaltma və şərti işarələr siyahısında yer alır.

Oxucu ünvanına görə ensiklopediyalar aşağıdakı qruplara ayrılır: Elmi; Elmi-kütləvi; Kütləvi.

Ensiklopedik lüğət, sorğu və məlumat nəşrlərində hər dəfə mətnin yalnız kiçik bir hissəsi oxunduğuna görə kitab, ölçüsü 6-8 pt (keq) olan kiçik şriftlərlə də tərtib olunsaydı, göz yorulmur. Cib lüğətləri üçün isə bəzən ölçüsü 7 pt olan şrift seçilir [3, 136].

Təsvir və şrift kimi iki tərkib hissədən ibarət kompozisiyada yazı ilə rəsm bir-birinə uyğun gəlməyə, vəhdətdən danışmağın yeri yoxdur. Bu tərtibatçı rəssamın yazı və təsvirin xüsusiyyətlərini qarşılıqlı əlaqədə düzgün anlamamasından irəli gəlir.

Çap hərfi, sözün harasında işlənməsindən asılı olmayaraq həmişə eyni, yəni konkret cizgilərə malik olur. Yığım zamanı müxtəlif dəstlərə aid hərflərdən düzgün istifadə edilməməsi isə kompozisiya pozuntusuna gətirib çıxarır. Eyni kompozisiya qanunlarına tabe olan çap hərflərindən fərqli olaraq, əl ilə yazılan hərflərin mətn boyu fərqli cizgilər alması heç də pis görünmür, əksinə mətni daha da gözəlləşdirir. Əllə yazı qaydalarının çap hərflərinə tətbiq edilməsi isə yalnız qarmaqarışıqlıq yarada bilər. Şriftin tərtibatında vaxtaşırı rastlaşdığımız xaoslu vəziyyətdən çıxmaq üçün qarniturların düzgün seçilməsi vacibdir [5, 31].

Ümumiyyətlə, ensiklopediyalarda eyni və ya fərqli qarniturlarla yığılması vacib deyil, əsas odur ki, bu məsələyə formal yanaşılmasın. Axı, bahalı materiallardan hazırlanıb

rəngarəng illüstrasiyalarla bəzədilən ensiklopedik nəşr, hələ yaxşı kitab demək deyil. Şrift heç də, həmişə, eyni funksiyanı daşımır. Şrifti təsvirə, təsviri isə şriftə çevirməyin müxtəlif yolları var. Şrift və təsvirin bir-birini tamamladığı bitkin kompozisiyanın yaranmasına nail olmaq üçün, onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqə araşdırılmalıdır. Oxucuya təsir imkanı rəngarəngliyi ilə seçilən şrift dəstləri (qarniturları) bütünlükdə və ya ayrı-ayrılıqda bir neçə məsələni həll etmək iqtidarındadır: Sadəcə məlumatlandırmaq; Haqqında təəvvür yaratmaq; Əsərin mövzusunun açıb, ideyasını aydınlaşdırmaq; Əsərin süjet xəttinin açılmasına yardım etmək; Təbliğat-reklam xarakterli elementlər vasitəsilə kitab satışının artırılmasına nail olmaq [5, 53].

Elmi ensiklopediyalar – mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulur və ayrı-ayrı problemlərin ciddi işarələnməsini tələb edir (məslən, “Böyük tibb ensiklopediyası”); Elmi-kütləvi ensiklopediyalar – geniş oxucu kütləsinə ünvanlanır və hər hansı bir oxucu qrupunun marağı nəzərə alınaraq, problem kifayət qədər hərtərəfli işıqlandırılır (məslən, “Qısa tibb ensiklopediyası”); Kütləvi ensiklopediyalar – gündəlik həyat və asudə vaxt keçirmək üçün geniş məlumat dairəsini əhatə edir (məslən, “Ailə ensiklopediyası”) [3, 136].

Informasiyanın xarakterinə görə ensiklopediyalar universal, xüsusi və regional regional kimi növlərə ayrılır. Universal ensiklopediyalar bütün bilik sahələrinə dair məlumatları əhatə edir və elmi-kütləvi ensiklopediyaların tələblərinə cavab verir (məslən, “Böyük Sovet Ensiklopediyası”). Xüsusi ensiklopediyalar müəyyən bir sahəyə həsr olunur və elmi, elmi-kütləvi, kütləvi ensiklopediyalara aid edilir. Regional ensiklopediyalar hər hansı rayon, şəhər haqqında məlumatı əhatə edə bilər. Xüsusi ensiklopediyaların özləri də sahəvi (“Fizika ensiklopediyası”), tematik (“Şahmat ensiklopediyası”) və şəxsi (“Füzuli ensiklopediyası”) ensiklopediyalara aid edilir [3, 136].

Mətnin verilməsi üsullarına görə ensiklopediyaları bircildli və çoxcildli ensiklopediyalara ayırırlar. Həcminə görə ensiklopediyalar böyük (10 cildlərlə), kiçik (10-12 cild), qısa (4-6 cild), ensiklopedik lüğət (1-3 cild) xarakterli olur. Ensiklopediyaların aparatına müşayiət edici məqalə, qısaltma və şərti işarələrin siyahısı, istinad sxemi, köməkçi göstəricilər, bibliografik aparat və mündəricat daxildir [3, 137].

Bütün soraq məlumat nəşrləri, xüsusilə ensiklopedik nəşrlər hərtərəfli elmi hazırlıq, nəşirlik baxımından yüksək peşəkarlıq tələb edir.

Redaktor ensiklopediya üçün yazılan məqalə üzərində işləyərkən izah olunan məfhum və ya mövzuların prinsipial məsələlərinə xüsusi diqqət yetirməlidir. Məqalələrdə verilən məlumat dəqiq olmalı, ən yeni material və faktlara əsaslanmalı, səlis və yığcam bir dillə ifadə edilməlidir. Ensiklopediya üçün yazılan hər bir məqalə onun başlığının tərfi ilə başlayır [3, 137].

Məqalə adları (sözlər və terminlər) əsasən isim şəklində verilməlidir və mümkün qədər tək halda olmalıdır (məslən, zəlzələ, təyyarə). Məqalə adı qəbul edilən elmi terminologiyaya uyğun gələndə cəm halında verilə bilər (məslən, Abbasilər, Səfəvilər və s.) [3, 137].

Məqalələrə ad verərkən oxucunun maraqlandığı məlumatı birinci növbədə hansı sözlə başlayan məqalədə axtara biləcəyini nəzərə almaq lazımdır. Məlumatın başqa yerdə axtarılacağı güman edilərsə, müvafiq müraciət məqalələri verilməlidir. Məsələn: a) quru meyvə - bax Qax; b) Meyvə qurusu – bax Qax.

Məqalənin adı, onun məndən fərqli olaraq, qara, böyük hərflərlə verilməlidir. Adı bir neçə sözdən ibarət olan idarə və təşkilatlar haqqındakı məqalənin sərlövhəsi yığcam olmalı, idarənin rəsmi adının əsas ünsürlərini əhatə etməli və elə sözlə başlamalıdır ki, oxucunun məqaləni məhz bu sözdə axtaracağı ehtimal olunsun. Bu kimi hallarda idarə və ya təşkilatın tam adı, məqalənin yığcam adından sonra mötərizədə seyrək verilir [3, 138].

Ensiklopediyalarda verilən məqalə adlarında başqa dillərdən gəlidiyi şübhəsiz olan bütün terminlərin mənşəyi haqqında məlumat verilməlidir. Hər hansı bir terminin mənşəyi haqqında

kifayət qədər səhih göstəriş olmadığı hallarda mənşə haqqında məlumat verməyə ehtiyac yoxdur. Heyvan və bitki növlərini, soylarını, siniflərini, fəsilələrini, təşkil edən bioloji terminlər, kimyəvi birləşmə adları, dərman adlarının mənşəyi haqqında məlumat verilməsinə ehtiyac yoxdur. Terminlərin mənşəyi haqqındakı məlumat mümkün qədər qısa olmalı və hansı dildəki sözdən əmələ gəldiyi göstərilməlidir. Lazım olduğu halda terminin mənbəyi də qeyd edilir. Başqa dillərdən alınmış termin bir neçə məqalənin adında təkrar olunarsa, bu termin mənşəyi haqqında yalnız bir dəfə, həm də əsas məqalədə məlumat verilir. Xarici terminlərdən ibarət məqalə adlarında çox təkrar olunan ön şəkilçilər və söz sonluqları ayrıca məqalə şəklində yer almalı və bunların etimologiyası izah edilməlidir. Xarici mürrəkkəb sözlərin mənşəri haqqında məlumat verildəndə bu ön söz şəkilçilərə və söz sonluqlarına aid izahat təkrar edilməməli, bunları izah edən məqalələrə müraciət etmək lazım gəldiyi göstərilməlidir.

Ensiklopediyada hər bir məqalə, adətən, məqalənin adını təşkil edən termin, məfhumun, hadisənin tərfi ilə başlayır. Yalnız məqalənin adını şərh etməyə ehtiyac olmadıqda tərif verilmir. Tərif müəyyən terminin əsas məzmununu qısa və ümumiləşdirilmiş şəkildə ifadə etməli və bir qayda olaraq, müəyyən anlayışın əsas və ən mühüm əlamətləri göstərilməlidir [3, 141].

Ensiklopediyaların nəşrində sözlüklərin tərtibi üzrə metodik tövsiyələr, elmi-sahəvi redaksiyalarla birlikdə sitatlara istinadlar üzrə göstəriciləri işləyib hazırlayırlar. Ümumiyyətlə, elmi redaktorlar sözlükdə apardıqları dəyişikliklərə göz qoyur və onların hazırlanmasını təmin edir.

Əksər elmi ədəbiyyatlarda sitatlar çoxluq təşkil edir. Sitatlardan istifadə müəllif fikrini əsaslandırmaq üçün vacibdir. Bir çox problemlərə aydınlıq gətirmək, yeni elmi qənaətlərə gəlmək, başqalarının fikrini təhlil etməkbaxımından sitatlar əvəzsiz vasitələrdir. Müəllif fikrinin əsaslandırılmasında, köhnə ilə yenini ayırd etməkdə də sitatlar müəllifin köməyinə gəlir [1, 327].

Ensiklopediyalarda verilən məqalələr orijinal olmalı və məqalələrdə sitat verilməməlidir. Sitat yalnız o halda verilə bilər ki, müəyyən məsələnin izah edilməsində onun elmi və siyasi cəhətdən prinsipial əhəmiyyəti olsun və məqalənin soraq məlumatı vermək cəhətdən dəyərini artırsın. Çoxlu və uzun sitatların verilməsinə, həmçinin başqa müəlliflərin fikirlərinin tez-tez dırnaqsız təkrar edilməsinə yol verilməməlidir [3, 144].

Sitatçılığın yaygın olmasını, tez-tez misallar gətirilməsini mətnşünaslıqda və redaktə işində kompilyasiyaçılıq adlandırırlar. Belə kompilyasiyaçılığa elmi ədəbiyyatda daha çox rast gəlmək mümkündür.

Sitatların yoxlanılması redaktə işinin ən vacib mərhələlərindən biridir. Burada mətndə sitatın öz əsli ilə hərfbəhər, sözbəsöz uyğunluğu ilə yanaşı, sitat gətirilənə qarşı vicdanlı münasibət, onun qarşısında məsuliyyət də əsasdır [1, 330].

Elm və bədii ədəbiyyat klassiklərinin əsərlərindən, konstitutsiyadan və qanun məcəlləsindən sitat gətirilməsinə icazə verilir. Ensiklopediyalarda verilən məqalələrdə oxucuya geniş soraq-məlumatı verməkdə biblioqrafiyanın oynadığı rol böyükdür. Ensiklopediyada biblioqrafiya iki formada verilir: Mətdən sonra verilən biblioqrafiya; Mətn daxilində verilən biblioqrafiya.

Məqalənin mövzusunı təşkil edən məsələyə dair biblioqrafiya, adətən, mətdən sonra verilir. Tərcümeyi-hal və icmal məqalələrində, kompleks və bəzi başqa məqalələrdə biblioqrafiya mətn daxilində də verilə bilər [3, 146-147].

İllüstrasiya çoxlu və çox müxtəlif nəşr məhsullarının tərkib hissələrindəndir. Demək olar hər növ çap məhsulu, eləcə də kitab növləri illüstrasiyalarla da buraxılır. Hər növün, janrın da illüstrasiyası özünəməxsus əlamətlər daşıyır. Elmi-öyrətmə illüstrasiyaları mətdəki predmetləri "canlandırır", gözlə görünən eləyir. Bütün bunlara çertyojları, sexmləri,

diaqramları, coğrafi xəritələri və s. və i.a.aid etmək olar. Çox vaxt kitabın mətnini bunlarsız anlamaq olmur, yaxud çətinlik törədir. Sənədli illüstrasiyalar hər hansı tarixi olayı, təsərrüfat-quruculuq faktını əks etdirə bilər. Məsələn, Xanbulançay su anbarının açılışı, yaxud hər hansı bir məğlub ordunun qalib ordu önündə bayraq tökməsini əks etdirən və b. k. İllüstrasiyalar bu tipdir. Fotoqrafiya bu baxımdan daha geniş tətbiq olunan illüstrasiya növüdür. Anı – olduğu kimi – bütün iştirakçıları və təfərrüatı ilə “tutub saxlayan” foto-illüstrasiyalar çağdaş kitabçılıq işində ən geniş tətbiqə malikdir.

Elmi-idraki (öyrətmə) rəsmləri (cizgi) çertyojlar, sxemlər, xəritə illüstrasiyaları, bədii ədəbiyyatda verilən illüstrasiya – şəkillər hər biri özünəməxsus vəzifə daşıyır, əsas mətn materialını ya tamamlayır, ya qüvvətləndirir, dəqiqləşdirir, görüntüləyir [4, 65].

Bu kimi əsas illüstrasiya növləri ilə yanaşı, ştrixli, çalarlı illüstrasiyalardan da kitabçılıqda yetərinə geniş istifadə olunur. Ensiklopediyalarda verilən şəkillər aşağıdakı əsas növlərə bölünür: Fotoşəkillər, incəsənət əsərlərinin reproduksiyları, çertyoj və xemlər, qrafik və diaqramlar. Bütün portretlər üçün müəyyən edilmiş standart ölçü 2,8 x 3,7 sm-dir. Hər bir şəkilin altında yazısı olmalıdır. Şəkilaltı yazı mümkün qədər qısa olmalı, şəkilin əsas məzmununu oxucuya çatdırmalıdır. Məqalələrdə elmi və ya texniki xarakterli bir neçə şəkil verilərsə, bunlar əsasən nömrələnməlidir. Məqalənin məzmunu tələb etdiyi halda şəkillərə müraciət edilməsi oxuculara məsləhət görülməlidir [3, 147-148].

Ensiklopediyalarda verilən xəritə və sxemlər oxucuya soraq-məlumat vermək tələbini ödəməli və aid olduğu məqalənin mətnini tamamlamalıdır. Hər bir xəritə aid olduğu məqalənin mətni ilə, eyni tipli xəritələr isə bir-biri ilə əlaqələndirilməlidir. Bütün ümumcoğrafi xəritələrdə şərti işarələr və izahedici yazılar xüsusi cədvəllərdə çap edilərək, hər cildə əlavə olunur. Xəritələr nəşriyyatda müvafiq sahə redaksiyaları, həmçinin “İllüstrasiya və kartoqrafiya” redaksiyası tərəfindən redaktə edilir [3, 150].

Nəticə. Ensiklopedik nəşr üzərində redaktor əməliyyatları çoxçeşidli və mürəkkəb bir işdir. Bir sözlə, bu cür nəşrlərdə redaktə işinin aparılması yaradıcılıq işidir. Ensiklopediya redaktoru nəşr üzərində işləyərkən millət və xalq üçün vacib amilləri əsas götürməlidir. Ümumilikdə isə ensiklopedik nəşrlərin görünüşü oxucunu cəzb etməli, məzmunu inandırıcı və xalqımızı yaradıcı düşünməyə və yaradıcı yaşamağa həvəsləndirməlidir.

Ədəbiyyat

1. Vəliyev İ.Ö. Redaktənin əsasları: nəzəriyyə və təcrübə. Dərslik. Bakı: Günəş, 2009, 404 s.
2. Quliyeva S.F. Soraq-məlumat ədəbiyyatı: yaranması, müasir vəziyyəti və inkişaf perspektivləri. Bakı: Təhsil, 2006, 176 s.
3. Musalı V.A. Mətnlərin nəşrə hazırlanması problemləri. Bakı: “Elm və təhsil”, 2012, 262 s.
4. Vəliyev İ.Ö. Redaksiya-nəşriyyat işinin əsasları. Bakı: Günəş, 2004, 140 s.
5. Ələsgərova İ. Nəşrin bədii və texniki tərtibatı. Bakı: Azərbaycan nəşriyyatı, 2010, 184 s.

HISTORY OF PUBLICATION AND EDITING CHARACTERISTICS OF ENCYCLOPEDIAS

Elmedin Behbud

Summary

The main goal of the article is to study the history and editing features of encyclopedias. Question-and-information publications contain information that has been confirmed in science, technology, culture, literature, art and other fields in a concise and systematic manner. The information in such books attracts attention with its brevity, completeness and

clarity at the same time. Application importance: it can be used in lectures and exercises in higher education institutions.

ИСТОРИЯ ИЗДАНИЯ И ОСОБЕННОСТИ РЕДАКТИРОВАНИЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЙ

Эльмеддин Бехбуд

Резюме

Основная цель статьи-изучение истории и особенностей редактирования энциклопедий. Вопросно-информационные издания содержат в сжатой и систематической форме сведения, подтвержденные в науке, технике, культуре, литературе, искусстве и других областях. Информация в таких книгах привлекает внимание своей краткостью, полнотой и ясностью одновременно. Важность применения: может использоваться на лекциях и занятиях в высших учебных заведениях.

*Rəyçi: tarix üzrə fəlsəfə doktoru Məmmədova S.İ.
Redaksiya-nəşriyyat işləri kafedrasının 06.11.2023 iclasından
Daxil olma tarixi 06 noyabr 2023-cü il*